

Raadsinformatie

Betreffende de kaders waarbinnen de realisatie van het geluidsscherm langs de A67 ter hoogte van Lierop moet plaatsvinden.

d.d. 29-10-2019

---

1. Korte samenvatting

Gemeente Someren is voornemens een geluidsscherm te realiseren langs de A67 ter hoogte van Lierop. In 2013 heeft het ministerie van Infrastructuur en Milieu (met als uitvoeringsinstantie Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV)) het definitieve saneringsprogramma vastgesteld en daarbij tevens de gevraagde voorbereidings- en uitvoeringssubsidie verstrekt.

In de periode van 2013 tot 2015 zijn de procedures opgestart en de eerste ontwerpen opgesteld. Het voornemen was om het geluidsscherm in 2015 te realiseren.

Gedurende deze ontwerpfase heeft Rijkswaterstaat aangegeven een verkenning naar capaciteitsverhoging van de A67 op te starten met de mogelijkheid dat deze gaat resulteren in extra rijstroken op de plaats van het geplande geluidsscherm. Bovendien zou met deze verbreding dan tevens geluidswerende voorzieningen binnen het project van de verbreding worden meegenomen. In dat kader is medio 2016 door gemeente Someren, BSV en Rijkswaterstaat gezamenlijk geconcludeerd dat de aanleg van een geluidsscherm op korte termijn niet opportuun was. De verdere planontwikkeling en realisatie is daarop stil gelegd in ieder geval voor zolang deze verkenningfase zou duren.

In de periode van 2016-2018 heeft het Rijk in samenwerking met partijen diverse varianten onderzocht om de doorstroming en de verkeersveiligheid op de A67 te verbeteren. Uiteindelijk is een voorkeursvariant opgesteld. Deze voorziet niet in een verbreding van de A67 ter hoogte van Lierop, maar dit geeft nog steeds geen garantie dat de realisatie van het scherm kan doorgaan. De voorkeursvariant is met een pakket van maatregelen opgenomen in een Ontwerp Structuurvisie. De bedoeling was dat de definitieve Structuurvisie door de minister voor de zomer in 2019 zou worden vastgesteld.

Echter, heeft de Raad van State eind juni een uitspraak gedaan over de regeling 'Programma Aanpak Stikstof' (PAS). Samengevat houdt dit in dat de maatregelen opnieuw getoetst moeten worden op basis van nog vast te stellen normen inzake PAS. Dit heeft direct gevolg voor de vaststelling van de Structuurvisie met deze definitieve maatregelen. Vooralsnog is niet in te schatten wanneer er een definitief besluit over de te nemen verkeersmaatregelen voor de A67 wordt verwacht.

De kans dat in het kader van deze verkenning een verbreding ter hoogte van Lierop wordt gerealiseerd, is dus weliswaar gering, maar niet geheel uit te sluiten. Hoe gaat de gemeente Someren nu verder, gezien haar inspanningen om - gezamenlijk met de besturen van overige gemeenten aan de A67 - voor haar ingebrachte zienswijze te lobbyen voor een derde rijstrook?

2. Stand van zaken subsidieverlening

2.1 Termijnen

In 2013 is door het Rijk, bij name van Bureau Sanering Verkeerslawaaï (BSV), een voorbereidings- en uitvoeringssubsidie verstrekt. Medio 2016 is door gemeente Someren aan BSV verzocht de uitvoeringsperiode vooralsnog voor onbepaalde tijd te verlengen en de subsidieverstrekking on hold te zetten in verband met de hierboven beschreven ontwikkelingen. BSV heeft hier positief op gereageerd en de uitvoeringstermijn verlengd tot 31 december 2019.

Gezien de huidige stand van zaken, is het niet realistisch te verwachten dat het scherm dit jaar nog geplaatst kan worden en wordt nogmaals verlenging van de voorbereidings- en uitvoeringstermijn bij BSV aangevraagd. Hiertoe is reeds contact geweest met BSV. BSV heeft telefonisch aangegeven hieraan mee te willen werken. Er dient wel een termijn aan gekoppeld te worden. Gezien de nog te verwachten procedures, wordt geprobeerd hier ruimer de tijd voor te nemen. Hierbij wordt gedacht aan 4 jaar.

2.2 Financieel

Op basis van de 'Subsidieregeling sanering verkeerslawaaï' (verder te noemen SSV) is door BSV in 2013 een subsidie verstrekt, omvattende een voorbereidingssubsidie groot € 445.500,- en een uitvoeringssubsidie groot € 2.475.000,00.

De voorbereidingssubsidie is reeds uitgekeerd aan gemeente Someren. Aan dit budget is nog een vergoeding van Rijkswaterstaat Noord-Brabant toegevoegd van € 19.800,- waardoor een totaal budget beschikbaar is van € 465.300,- Van dit bedrag is tot 1 oktober 2019 € 133.639,84 besteed. Er resteert dus nog een voorbereidingssubsidie van € 331.660,16.

Of dit resterende voorbereidingsbudget voldoende is om zowel de voorbereiding als de begeleiding van de uitvoering te realiseren, moet nader worden onderzocht. BSV heeft aangegeven op voorhand niet akkoord te gaan met verhoging van het huidige voorbereidingssubsidiebedrag. Het uitgekeerde bedrag aan voorbereidingssubsidie is een vast bedrag en zal niet worden verhoogd (art. 25 SSV).

Van de uitvoeringssubsidie zijn twee termijnen uitgekeerd groot € 1.237.500,--. Resteert een door BSV uit te keren bedrag van € 1.237.500,--. Het gehele uitvoeringsbudget staat nog ter beschikking.

De (uitvoerings)subsidie die BSV ter beschikking stelt, is gebaseerd op een sober en doelmatig scherm. Indien na aanbesteding blijkt dat de inschrijving hoger is dan 110% van de uitvoeringssubsidie, dient de aanvrager een schriftelijk verzoek tot verhoging van het subsidiebedrag in te dienen. BSV toetst dan of de inschrijving realistisch is. Is dit het geval, dan worden de werkelijke kosten vergoed.

Aanvullende (kostenverhogende) wensen van bewoners, gemeente of derden, bijvoorbeeld zonnepanelen (zie ook onder 1.4.1) of een transparant scherm, dienen door derden (lees gemeente) te worden gefinancierd. BSV zal hier geen financiële medewerking aan verlenen (tenzij de kosten binnen het vastgestelde budget vallen). Mocht de gemeente – ook na verlenging van de subsidie door BSV – alsnog besluiten het scherm niet te realiseren, maar dit door derden te laten doen (bijvoorbeeld Rijkswaterstaat) dan zal BSV nader bepalen hoe de afwikkeling van de subsidie plaats zal vinden. De indruk is gewekt dat niet-bestede subsidie moet worden teruggestort maar dat bestede gelden niet worden teruggevorderd. De subsidieregeling Verkeerslawaaï is daar echter

niet volledig helder in. Daarom zal opnieuw bepaald moeten worden hoe hoog de nog te maken kosten zijn voor ontwerp en begeleiding en vervolgens in gesprek te gaan met BSV.

3. Procedurele aspecten

3.1 Vergunningen

Bestemmingsplan

Gemeente Someren is bevoegd gezag in deze. In 2015 is een vergunningencheck uitgevoerd. Het Bestemmingsplan Buitengebied voorziet in de bouw van het geluidsscherm.

Een (groot) deel van het te realiseren scherm, van km 35.7 tot km 36.75, valt binnen het vigerende bestemmingsplan. Binnen dit bestemmingsplan is ruimte voor het bouwen van het scherm. Ook wordt voorzien in het aanleggen van een onderhoudspad.

Vanaf km 36.75 tot km 36.95 is er onvoldoende ruimte binnen de perceelgrenzen en de bestemmingsplangrens. Over deze lengte dient grondverwerving plaats te vinden en een afwijking op het bestemmingsplan aangevraagd te worden. Dit kan middels de aanvraag omgevingsvergunning, waarbij de uitgebreide procedure van toepassing is. Hiervoor dient een ruimtelijke onderbouwing met specifieke aandacht voor landschappelijke en cultuurhistorische waarden te worden opgesteld. De proceduretijd bedraagt circa een half jaar na formele start van de procedure exclusief eventuele beroepstermijnen.

Omgevingsvergunning

Voor de realisatie van het scherm is een omgevingsvergunning noodzakelijk. Rijkswaterstaat dient hieraan haar medewerking te verlenen. Inmiddels is contact gezocht met Rijkswaterstaat.

Rijkswaterstaat kan – met de kanttekening dat het scherm demontabel wordt uitgevoerd (lees: stijlen en panelen zijn bij een eventuele verbreding opnieuw te gebruiken) – op dit moment wel instemmen met het geluidsscherm bij Lierop volgens het betreffende saneringsprogramma / plaatsing o.b.v. 2x2 rijstroken van de A67 bij Lierop.

Waterwetvergunning

In 2015 zijn gesprekken gevoerd met het waterschap. In zijn algemeenheid is toentertijd overeenstemming met het waterschap bereikt over de te hanteren uitgangspunten. Er moet geverifieerd worden of deze uitgangspunten nog correct zijn.

3.2 Grondverwerving

In het voorjaar van 2013 hebben oriënterende besprekingen plaatsgevonden met de eigenaren, aangrenzend aan de noodzakelijke onderhoudsstrook om te bezien of er belemmeringen waren tegen de aankoop van de gronden. In zijn algemeenheid wilden de meeste eigenaren wel meewerken. Behoudens de eigenaar van perceel B. Verstappen bedrijfswagens zijn vanuit aanwonenden geen bezwaren geuit tegen de bouw van het geluidsscherm.

De noodzaak tot grondverwerving is mede afhankelijk van het gekozen ontwerp. In 2015 heeft een adviesbureau Sweco (toen Grontmij) een ontwerp gemaakt, waarbij minimale grondverwerving noodzakelijk was. Dit hield wel in dat er lokaal mogelijk grondkerende constructies moeten worden toegepast.

Er is nog grondverwerving noodzakelijk bij de meeste percelen aan de zuidoostzijde van het viaduct. De gemeente heeft onlangs ter plaatse een perceel aangekocht en daarmee ook een grondpositie verworven.

Met het waterschap is overleg geweest voor het verleggen van de watergang. Waterschap heeft toegezegd mee te werken aan de verlegging van de watergang. Er moeten nog afspraken worden gemaakt voor wat betreft verdere verwerving van gronden.

4. Overig

4.1 Zonnepanelen

Het toepassen van zonnepanelen op het geluidsscherm of als geïntegreerd geluidsscherm behoort in principe tot de mogelijkheden. In februari 2019 is langs de A50 te Uden een dubbelzijdig stroomopwekkend geluidsscherm gerealiseerd. Er is echter nog weinig ervaring met zonnepanelen op geluidsschermen. Naast de directe investering in de zonnepanelen zelf moet ook gedacht worden aan de noodzakelijke investeringen om de opgewekte stroom in het elektriciteitsnet te krijgen. Daarnaast bedraagt de levensduur van zonnepanelen nu circa 25 jaar waarna deze vervangen moeten worden.

Zonnepanelen zijn tevens graffitigevoelig. Daarnaast moeten afspraken gemaakt worden voor het onderhoud van de zonnepanelen zorg draagt. Investeringskosten voor zonnepanelen vallen niet binnen het subsidiebedrag van BSV. Mogelijk zijn er externe partijen die interesse hebben om hierin te investeren.

De vormgeving wijkt bij het toepassen van zonnepanelen af van hetgeen in 2015 is overeengekomen, namelijk een groen scherm. Het draagvlak van het toepassen van zonnepanelen moet dus nog onderzocht worden.

4.2 Verplaatsbaar scherm

In het ontwerp van 2015 is, mede op aanwijzing van Rijkswaterstaat, uitgegaan van een modulair scherm. Dit houdt in dat modulaire schermelementen toegepast worden, mede in het kader van onderhoud. Beschadigde scherm delen zijn eenvoudig te vervangen. In het ontwerp kan rekening gehouden worden met het herplaatsen van het scherm.

Het is technisch mogelijk om het scherm verplaatsbaar uit te voeren. Dit valt binnen de uitvoeringssubsidie van BSV.

In het huidige ontwerp is een overkluizing met transparant scherm voorzien ter hoogte van het viaduct over de Steemertseweg. Bij een eventuele verbreding van de A67 zal dit viaduct verlengd moeten worden. De investering in de overkluizing en het transparante schermdeel zal dan vermoedelijk verloren gaan.

Belangrijk aandachtspunt is de vraag of de dimensionering van een verplaatsbaar scherm (hoogte en constructieve aspecten) bij een verbreding van de A67 nog wel voldoet aan de dan geldende eisen en normen.

5. Vervolg

De kaders voor de mogelijke realisatie van het geluidsschermbaan zijn hierbij opnieuw in beeld gebracht. Na een bestuurlijk besluit over het vervolg voor de realisatie geluidsschermbaan door de gemeente Someren wordt de aanvraag bij BSV ingediend voor de verlenging van de uitvoeringstermijn. Tevens worden op korte termijn gesprekken gepland met BSV en Rijkswaterstaat om de nog bestaande technische, juridische en financiële onduidelijkheden en/of onzekerheden te bespreken en "SMART" vast te leggen.

In de tussentijd blijven we voor een uiteindelijke "GO" in afwachting van het definitieve besluit over de structuurvisie en de hierin opgenomen voorkeursvariant. Ook zullen we de ontwikkelingen rondom de PAS blijven volgen.

Wel kan gestart worden met de opstelling van een projectplan met daarin ruime aandacht voor het risicomanagement. Daarbij wordt bekeken welke projectonderdelen al opgepakt kunnen worden. Hierbij valt te denken aan de onderhandelingen met de grondeigenaren/ omwonenden, de verificatie van afspraken met het Waterschap, de toetsing van het ontwerp van 2015 aan de huidige eisen, en het opstellen van een kostenraming voor de engineering en begeleiding van het project.

Wethouder A.A.H. Swinkels